

MINIATIS

LAIKRAŠTIS LIETUVIŲ BENDRUOMENEI

Nr. 71 (308)

Memmingenas, 1947 m. geg. 1 d.

II metal

Iš Paryžiaus konferencijos

Paryžius (Dena). D. Britanijos, Prancūzijos ir Sovietų s-gos užs. reikalų ministrų konferencija prasidėjo penktadienį po pietų pirmiškai prancūzų užsienio reikalų ministriui. Prieš tai Molotovas turėjo trumpą pasikalbėjimą su Bidaultu, apie kurio turinį nieko nežinoma. Pakelyje nusileidęs Berlyne, Molotovas tarėsi su sovietų karinės valdžios politikos ir ūkio ekspertais. Sovietų politinio patarėjo pavaduotojas Ivanovas įeina delegacijos sudėtin.

Paryžius (AP). Prancūzų komunistų lyderis Maurice Thorezas, kalbėdamas partijos kongrese Strassburge, smarkiai puolė Marshallio planą, kuris tarnauja sudarymui Vakarų bloko ir statas Prancūziją bei kitas Hitlerio užpuolimo aukas lygiagrečiai su Vokietija. Prancūzų politiniuose sluoksniuose šiai kalbai teikiama didelė reikšmė, nes ji gali būti reikišti, gal būt, rusų nusistatymą tuo reikalu.

Paryžius. (Schw. Zt.) Prieš atvykdamas į Paryžių Molotovas pirmiau atsiuntė virš 60 ekspertų, kurie turės į remti pasitarimuose. Jis pats atvyko ketvirtadienį po pietų.

Paryžius (N. de F.). Sovietų laikraštis „Pravda“ vedamajame straipsnyje nagrinėja Marshallio plano perspektyvas. Laikraštis rašo, kad jei plano autoriai klausys amerikiečių reakcionierių patarimų ir jei Europos kraštams teikiant paramą bus statomos tokios pat sąlygos kaip Graikijai ir Turkijai, tai pasiūlytoji programa susilauks nepasisekimo. Tos rūšies parama būtų įsimašymas į Europos kraštų vidaus reikalus, o taip pat tai būtų pažeidimas tų kraštų suvereniteto.

Svarbiausį Marshallio plano atsiradimo pagrindą „Pravda“ išveda iš dabartinio Jungtinių Amerikos Valstybių ūkiškojo būvio, nes JAV pokarinis ūkiškojo kilimo laikotarpis einas prie galo ir naujos ūkiškosios krizės pavojus darosi vis didesnis.

Vyksta slapti posėdžiai

Londonas (BBC). Paryžiaus užs. ministrų konferencija nutarė daryti uždarus posėdžius, kad viešuma neverstų ministerius kalbėti daugiau propagandai kaip apie reikala. JAV laikraščiai reiškia nepasitenkinimą šia uždarytų durų konferencija.

PASKUTINĖ PROGA

Pranešama iš Amerikos, kad Paryžiaus trijų konferencija yra „Europos paskutinės progos konferencija“. Penktadienio susitikimas Paryžiuje nustatys kartą ant visados, sako amerikiečiai, ar kontinentas gali susivienyti savo gerovės labui, ar jis turi būti padalintas tarp Rusijos ir Vakarų pasaulio savo pražūčiai.

Rusijos 11 - tos valandos nusprendimas prisidėti prie Britanijos ir Prancūzijos, kad

apsvarstys Amerikos siūlomą teikti Europai pagalbą, JAV-se sukėlė nusistebėjimo.

Valstybės departamentas žiūri tame kaip tiesioginį Amerikos iššaukimą kad pastarioji įrodytų savo tiesumą siūlydama pagalbą, nedarant skirtumo tarp Rusijos ir vakarų demokratijų.

Manoma, kad Molotovas prašys JAV ilgalaikę paskolą, kuri būsimai sąlyga dėl Rusijos bendradarbiavimo atstatant Europos prekybą. Nepatvirtintomis žiniomis iš Vašingtono — jis apie tai jau britams užsiminė. Esą taip pat žinoma, kad Rusija esanti spaudžiama savo satelinių valstybių vyriausybių — Čekoslovakijos, Lenkijos ir Balkanų — ieškoti pagalbos, kuri galinti ateiti tik iš už Atlanto. (Daily Mail)

Japonija yra paruošta taikai

Vašingtonas (N.deF.). Sąjungininkų vyr. kar. vadas generalas McArthuras pareiškė: „Japonijos okupacija davė gerų vaisių, kurie įgalina pradėti pasitarimus su Japonija dėl taikos sudarymo“. Japonų tauta jau priėmė daug naujų įstatymų, kurie esminiai pakeičia finansų, darbo, švietimo ir taisyklę politiką. Gen. McArthuras pažymėjo, kad kariniai okupacijos tikslai esą jau pasiekti ir kad Japonija pergyveno didžiausią savo istorijoje dvasinę revoliuciją.

Britų protestas Rumunijoje

Londonas (Dena). Britų diplomatinis atstovas Bukarešte įteikė rumunų vyriausybei notą, kurioje Rumunijos vyriausybė kaltinama dėl elgesio su politine opozicija. Iš Londono pranešama, kad nota esanti gana nuodugni ir aštri tonu redaguota. Taip pat ir JAV kaltina Rumunijos vyriausybę už sulaužymą taikos sutarties nuostatų.

Londonas (UP/NZ). Viceministeris Ch. P. Mayhew žemuosiuose Rūmuose paskelbė, kad britų vyriausybė turi duomenų, jog kovos mėn. pirmoje savaitėje Rumunijoje buvo per 1.000 politinių suėmimų. Prieš suimtuosius iki šiol nesą iškelta jokių kaltinimų ir taip pat nevykdomi teismo procesai. Kai kurie iš suimtųjų po kiek laiko buvę paleisti. Tie įvykiai esą britų vyriausybės atidžiai sekami. Mayhew dar paaiškino, kad užs. reik. ministeris Bevinas yra atkreipęs Rumunijos vyriausybės dėmesį į taikos sutarties ratifikavimo svarbą. Britų vyriausybė mano, kad Rumunija sutartį turi ratifikuoti pirmiau negu trys didžiosios valstybės. Dėl šios kaltinimo iš Rumunijos sąjungininkų karinių misijų, kurios turi apliešti Rumuniją laike 30 dienų po sutarties įsigaliojimo, dar nešimta jokių paruošiamųjų žygių.

Jungtinių Tautų dviejų metu

Naujorkas (N. de F.). Ryšium su Jungtinių Tautų Chartos pasirašymo sukaktim prezidentas Trumanas pasakė per radiją tai suakcentuotą pritaikintą kalbą.

Prez. Trumano kalba

Jungtinių Tautų nariai yra padėję dideles pastangas kol sutvėrė Jungtinių Tautų organizaciją. Tai buvo procesas neaiškumų ir pilnų sunkumų, kurie iškilo antrajam pasauliniam karui pasibaigus. Dar karo metu buvo kilęs reikalas surasti naujus kelius pokarinės ūkio ir socialinėms problemoms spresti. Visas Jungtinių Tautų pasisiekimas priklauso nuo to, kaip nariai pildys savo prievolės. O jų prievolių pildymas savo keliu priklauso nuo to, kiek pasiryžimo parodyti tautos, kurios yra JT nariais. Todėl JT galia pasireikšti pasaulio tautų viešojoje nuomonėje.

Vien tik JT buvimo faktas užtikrina tą, kad kiekviena tarptautinė problema gali būti išspręsta greitai ir be sunkumų. Todėl nieko nėra stebėtino o taip pat nereikia nusivilti, kad dar daug pokarinių klausimų tebėra neišspręsti. Jungtinių Tautų jėga glūdi narių susipratime, kad, nežiūrint nuomonių skirtumų, visi yra užinteresuoti išlaikyti taiką ir sustiprinti tarptautinį saugumą.

Laikė dviejų metų JAV vyriausybė ir tauta įrodė JT reikimo norą. JAV atvykiai ir neuilstamai kovojo už tai, kad būtų pasiekti tikslai, kurie yra įrašyti JT Chartoje. O tie tikslai yra: pašalinti karus, spresti tarptautinius konfliktus taikiu keliu, remti ūkišką ir socialinę pažangą, skatinti žmogaus teisių ir laisvių gerbimą. JAV jaučia, kad tuos

tikslus nebus galima lengvai pasiekti. Bet JAV nesiduos dėl laikinų nepasisekimų ir dėl trūkumų nukreipti save nuo tų tikslų siekimo. Tas užsimojimas, kuriam pradžią buvo duota San Franciske prieš porą metų, yra paremtas pasaulio viltimi ir tikėjimu į pastovią taiką.

Prancūzų min. pirm. Paul Ramadiero kalba

Jis tarp kita ko pasakė „Vos tik ginklams nutilus, 50 tautų prieš du metus pasirašė Jungtinių Tautų Chartą, tą taikos architektūrą, kuriai visą laiką tenka atlaikyti puolimus. Kaip teises ir tarptautinės moralės naujoviška katedra, Charta gali didžiuotis, kad jos statytojai yra ne tik taikos, teisingumo bei broliškumo siekiančios vyriausybės, bet dar daugiau — visos tautos. Yra neabejotinai tikra, kad San Franciske dalyvavusieji vyriausybės šefai ir ministrai buvo patikimiausieji tautų pasiuntiniai.“

Minist. pirmininkas Ramadieras nurodė, kad per du metus JT nuolat augo ir kad augimas vyksta ir toliau. Du metai žmonijai yra tik trumpas laikas. Du pagrindiniai žmoniškosios bendruomenės ramsčiai — žmogus ir valstybė — turi veikti toliau: žmogus taikos idėjos srityje, o valstybė taikos išlaikymo ir organizacijos srityje. Tik tokiu būdu pasaulis gali pasiekti vieningumą. JT sukaktį jis pavadino „pasaulio nacionaline švente“ ir pažymėjo, kad Charta skelbia pasaulio tautoms, jog jos gali būti viena vieninga tauta.

Trygve Lie kalba

JT generalinis sekretorius Trygve Lie savo kalboje pareiškė, kad trumpas JT gyva-

Balkanų komisijos pranešimas

Naujorkas (N. de F.). Ketvirtadienį buvo paskelbtas JT Balkanų komisijos pranešimas, kuris apima 800 puslapių. Pranešime yra išskaičiuoti visi Jugoslavijos ir Albanijos nusikaltimai dėl rėmimo Graikijos komunistinių sukilėlių. Jugoslavijoje, netoli Graikijos rubežiaus yra įrengta stovykla, kurioje graikai yra kariniai ir politiniai apmokomi ir vėlav siunčiami atgal į Graikiją, kad galėtų dalyvauti kovose sukilėlių pusėje. Jų tikslas nuversti Graikijos valdžią.

Albanijoje graikų pabėgėliai buvo apmokomi kariniai ir politiniai stovykloje netoli Tiranos. Iki 1946 m. Albanija tiekė vadovus grįžantiems ir kovas graikams. Be to per Albaniją buvo palaikomas ryšys tarp graikų sukilėlių ir Jugoslavijos. Jugoslavija ir Bulgarija yra kaltinamos už rėmimą Makedonijos nepriklausomybės judėjimo. Bulgarija yra daug padėjusi sukilėliams tiekdamą ginklus.

Pranešime yra suregistruota daug sienos pažeidimo atsitikimų. Čia kaltinamos daugiausiai Jugoslavija, Albanija ir Bulgarija, bet taip pat ir Graikija. Graikijai prikišama persekiojimai mažumų ir politinės opozicijos. Ši pranešimo punkta nepasirašė prancūzų delegatas motyvuodamas, kad tik Saugumo Taryba gali daryti tokias išvadas. Sovietų ir lenkų atstovai visus graikų įrodymus skaito netikrais ir provokuojančiais, o graikų liudininkus — „fasistinius ir kriminalinius elementais“.

Balkanų komisija siūlo visoms keturioms valstybėms pasirašyti taikos sutartį. Saugumo Taryba turėtų pasiūlyti savo įgaliotinius konfliktams stebėti ir tyrinėti. Pabėgėlių stovykloms turėtų būti uždėta tarptautinė kontrolė. Be to, siūloma užinteresuotoms valstybėms apsvarstyti laisvanoriško mažumomis pasikeitimo galimybes.

Sovietų atstovas balsavo prieš tuos siūlymus motyvuodamas, kad jie aprėžia paliejamų valstybių suverenitetą.

Londonas (BBC). Saugumo Taryba pradėjo svarstyti komisijos, incidentams Graikijos pasienyje tirti, pranešimą. JAV atstovas Warren Austin pasiūlė tuojau vykdyti komisijos išvadose padarytus pasiūlymus. Iš komisijos pranešimo esą neabejotinai aišku, jog Graikijoje iškeltas kaltinimas savo šiaurės kaimynams dėl maišymosi į jos vidaus reikalus pilnai pasitvirtina. Bulgarija, Jugoslavija ir Albanija yra nusižengusios JT įstatymams ir užsitarnavusios jų sankcijų. Reikia imtis neatidėliotinių priemonių šią prasižengimą sudrausti. Baigdamas jis siūlė tuojau paskirti Saugumo Tarybos naują incidentams sekti komisiją mažiausia ateinančiais dviem metais. Si komisija kas du mėnesiai turėtų tarybai pateikti savo pranešimus.

Tuo tarpu vėl gautas naujas Graikijos skundas prieš savo šiaurės kaimynus. Bulgarija, Jugoslavija ir Albanija kaltinamos rėmimu sukilėlių, kas pagal JT chartą reiškia grąsinimą pasaulio taikai ir ruošimą agresijos.

Venezuelai reikia gydytojų

Pranešama, kad Venezuela žada išleisti kvalifikuotų gydytojų iš DP tarpo, esančių Vokietijoje. (Dena)

Londonas (BBC). Australijos imigracijos ministeris atvyko į Londoną tarti dėl numatyto 186.000 anglų išleidimo į Australiją.

Londonas (BBC). Amerikiečių okupacinės valdžios Vokietijoje pranešimu amerikiečių zonoje dar tebėra 515.000 DP. Iš jų 340.000 stovyklose. Didžiausią DP stovyklose gyvenančių dalį sudaro žydai — 122.000.

Egzilinė žydų vyriausybė?

„News of the World“ korespondentas iš Romos praneša, kad remiantis patikimais žydų šaltiniais, kurie turi tamprų ryšių su pagrindine veikla, būsimai sudaryta slapta žydų egzilinė vyriausybė. Toji vyriausybė dirguosianti žydų veikla Palestinoje ir jos būstinę numatoma įkurdinti JAV.

Exilinės žydų vyriausybės uždavinys esąs taip pat tvarkyti įvairių žydų elementą, kuris dabar veikia nepriklausomai, ir sudisciplinuoti Irgun Zvai Leumi teroristus.

Kabineto nariai, kurie laikomi paslapyje, surenkami iš „Amerikos Lygos dėl laisvos Palestinos“ ir iš Prancūzijos bei Italijos nacionalinių žydų komitetų.

Palestinos arabai, iš kitos pusės, kurie kovoja už arabišką Palestiną pareiškė, kad jie imsis tiesioginės akcijos, kad sustabdytų nelegalią žydų imigraciją į Palestiną.

Palestinoje žydai nėra vieningi

Jeruzalė (Dena). Palestinos žydų pagrindžio organizacija Irgun Zvai Leumi, per savo slaptaji sąstovą paskelbė kaltinimus prieš žydų apsigynimo organizaciją Haganah, pavadindama apsigynimo organizacijos vadus bankrotiniais reakcionieriais. Haganah organizacijos išdavikams padedant, tris Irgun Zvai Leumi narius anglai senėjai esą pakorė. Neoficialiai pranešama, kad praėjusią savaitę Haganah sukludė britų karinės saugumo tarnybos būstinės, esančios Tel Avive, suprogdinimą.

Dingsta austrai

Viena (UP/NZ). Austrų vidaus reikalų ministris Oskar Helmfer birželio 24 d. ministrų kabineto posėdyje pranešė, kad paskutiniųjų penkių dienų būvyje paslaptinomis aplinkybėmis yra dingę keturi žmonės: vienas policijos karininkas, vienas studentas ir du socialistai. Tariaama, kad tie žmonės buvo asmenų, apsirengusių rusiškais uniformomis, paimti į auto mašinas ir nugabenti.

— Austrijos vyriausybė užmezgė diplomatinius santykius su Jugoslavija.

— Taikos sutarties su Austrija paruošimo komisija slaptaime posėdyje svarstė sovietų pretenzijas į Cisterdorfo naftos šaltinius.

* Jei generalas Eisenhoweris ateinančiais metais, kaip numatoma, pasitrauks iš vyriausiojo štabo viršininko vietos, tai jis perims Columbia universiteto rektorius pareigas.

* Britų vyriausybė nesutiko pati dengti Austrijos okupacijos išlaidas, kaip tai padarė amerikiečiai. Britai nurodo į savus finansinius sunkumus. (Dena)

* JAV atstovų rūmams patvirtinus užs. reikalų ministerijos užsienių informacijos programą, „Amerikos balsas“ transliacijos bus tęsiamos toliau. (AP)

sukaktis

vimo laikotarpis įrodė, jog ši organizacija įgalina tautas dirbti bendrajai labui nenu-sikalstant individualinio suvereniteto principui.

Nežiūrint, kad mes, pareiškė Lie, pripažįstame prievartos principą agresijos atveju, kiekvieną kartą mes stengiamės rasti sprendimus, kurie yra teisingi bei priimtini kiekvienai pavieniai mūsų organizacijos tautai. Patyrimas jau parodė, kad tokie demokratiški sprendimai gali būti reikšmingi ir pastovūs.

Trygve Lie ragino visas tautas tikėti, kad Jungtinės Tautos atliks savo pareigą žmonijai.

Gromyko kalba

Nuolatinis Sovietų s-gos delegatas JT Saugumo Taryboje Gromyko savo balboje pasakė, kad Jungtinės Tautos turi visą tai, kas yra reikalinga, kad ši organizacija galėtų pasidaryti reikšmingu įrankiu kovoje už taiką. Tas principas, kad visuose sprendimuose yra reikalingas penkių didžiųjų valstybių vienbalsis pritarimas, pasidarė esminiu dalyku tiek didžiųjų, tiek ir mažųjų tautų interesuose. Du metai dar yra per trumpas laikas, kad būtų galima spresti apie tos organizacijos darbų pasekmingumą. Jis išreiškė viltį, kad JT pasidarys esminiu ir efektingu ginklu kovoje už taiką bei visų tautų saugumą.

Londonas (BBC). Sovietų zoną Vokietijoje lanko sovietų vidaus reikalų ministeris. Jis jau turėjo eilę pasitarimų su zonos vadovaujančiais asmenimis.

Kodėl invazija neįvyko metais anksčiau

Rašo Martynas Sommersas

Vieną 1942 m. birželio mėn. naktį Baltuosiuose rūmuose Winstono Churchillio magistrai tikinami žodžiai, galimas dalykas, pakaitė pasaulio istoriją.

Iš tikrųjų istorija prasidėjo prieš du mėnesius, kada karinei prezidento Rooseveltui misijai Londone vadovavo Harrys Hopkinsas, ėjęs prezidento akių, ausų ir pranešėjo pareigas. Toje misijoje buvo ir gen. G. C. Marshallis bei kai kas iš jo štabo. Planas, kurį buvo atsigabėję, buvo drąsus, būtent, invazija Europon per Lamaną 1943, ne 1944 m. birželio mėn. pirmomis dienomis. Tiesioginis tikslas būtų buvusi Normandija. Daugumas sąjungininkų lėktuvų, laivų, pabūklų ir karių būtų buvę masiškai sutelkti visuotinei operacijai, sulėtinus karo veiksmus Ramiajame vandenyne, kol bus nugalėti vokiečiai. Generolas Marshallis tikėjo, kad šiuo būdu galima būtų laimėti kuo greičiausiai ir kuo ekonomingiausiai. Bet prie jo reikėjo palenkti britus.

Generolas Marshallis, pateikė planą, įvesdamas jį aiškiu, šauniu paaiškinimu, kuriais jis yra garsus. Tas planas sulaukė žymios opozicijos, ypačiai eilėje debatų Downingio streeto 10 nr., kurių viename dalyvavo ir karalius Jurgis. Bet pagaliau britai sutiko su 1943 m. operacija per Lamaną, ir Hopkinsas su Marshalliu išskrido namo.

Jiems išvykus iš Anglijos, atsitiko kažin kas baisus, kaip pasirodė vėliau 1942 m. birželio 3 d. į Vašingtoną atvyko lordas Mountbattenas viešėti Baltuosiuose rūmuose. Lordas Mountbattenas, draugiškas istorijai pasakotojas yra linksmas aristokratas, kuriam prezidentas Rooseveltas visada įsivaizdavo silpnę. Neilgai trukus po atvykimo Mountbattenas vieną dieną kalbėjosi su prezidentu 5 valandas, kalbėjo prieš 1943 m. per Lamaną kelimosi operaciją. Jis turėjo įsitikinimą, abejojimų ir pagaliau tvirtų argumentų.

Lordas Mountbattenas viešėjo Baltuosiuose rūmuose 2 savaites, o po to, birželio 18 d., atvyko Churchillis, kuris patogia užėmė tą vietą, kurią jam buvo paruošęs Mountbattenas. Churchillis ėmė atkalbinėti prezidentą nuo Festung Europa („Europos tvirtovės“) puolimo 1943 m. Britų vadas buvo entuziastingai nusiteikęs dėl kitos didžiosios strategijos. Jis iškalbingai įrodinėjo, kad pirmasis smūgis vokiečiams negali būti atidedamas metais vėliau, kad sąjungininkai, ypačiai britai, negali taip ilgai maitinti ir nieko neveiklancius laikyti didelės armijos, juoba, kad visuomenė šaukia veikti, ir reikia ofensyvos, kad sustiprintų morale.

Skubiausias sprendimas buvo kaip galint greičiau smogti Viduržemio jūros srityje. Išstūmus vokiečius iš Pietų Afrikos, reikia užimti Italiją ir į žemyną veržtis per Balkanus.

Churchillio strategija buvo sena ir pažįstama — kontroliuoti Europą, įsiveržus išilgai istorinės Belgrado — Varšuvos asies. Reikšmę jis teikė strateginiams kariniams motyvams, bet jo pagrindiniai motyvai, skatinę sukti šia linkme, buvo politiniai.

Britanijos vyriausybė buvo labai susirūpi-

nusi savo opiais santykiais su Australija, Egiptu, Indija ir Pietų Afrika. Jai didžiai rūpėjo, kiek begalės pakelti metropolijos salų gyventojai. Jei britai laimėtų tvirtą poziciją abipus Viduržemio jūros, laiduodami imperijos gyvybinę arteriją, tokiu laipsniu, kokio niekada nebuvo pasiekta taikos metu, tai Australija ir Pietų Afrika, aišku, būtų paskatintos, o Indija ir Egiptas saugiau susieti su imperija.

Jei karas būtų galima nugręžti nuo metropolijos salų, įgalinant nedidelę tautą atsikvėpti, jos nusilpusi atsparos jėga atgytų.

Ministeris pirmininkas tebuvo turėjęs keletą popietinių pasitarimų su prezidentu Rooseveltu, kai po dešimtos tą lemiamą birželio vakarą Baltųjų rūmų sekretoriatas sukviė bendrą anglų amerikiečių strategijų vyriausiosios vadovybės posėdį. Į jį Marshallis kalbėjo, ilgai ir jausmingai dėstė, kas argumentus. Kai kurie iš dalyvių mano, kad tai buvo žymiausioji iš jo pasakytųjų kalbų.

Ministeris pirmininkas argumentavo, kad per kanalą kelimosi operacija 1943 m. galinti būti per ankstyva bandyti. Vokiečių galybė tebebuvo nesumenkėjusi. Jis nurodė, kad toks žygis galėtų baigtis kitu didelio masto Dunkirku. Bet šiaip ir taip, ofensyva pradėtina prieš 1943 m. Paskum jis sutelkė savo didelį oratorinį talentą, kad išvestų savo mintį, jog reikia prasimušti į Šiaurės Afriką, o nuo Viduržemio jūros per Belgradą į Varšuvą. Jo rodyklei slenkant per žemėlapi, išklio vaizdas Balkanų, Italijos ir daugumo Europos kraštų, patenkančių į nugalėtojos anglų amerikiečių armijos okupaciją, kurios dėka Rusija būtų atskirta nuo Adriatikos ir Viduržemio jūros ir atstumta į savo prieškarines sienas.

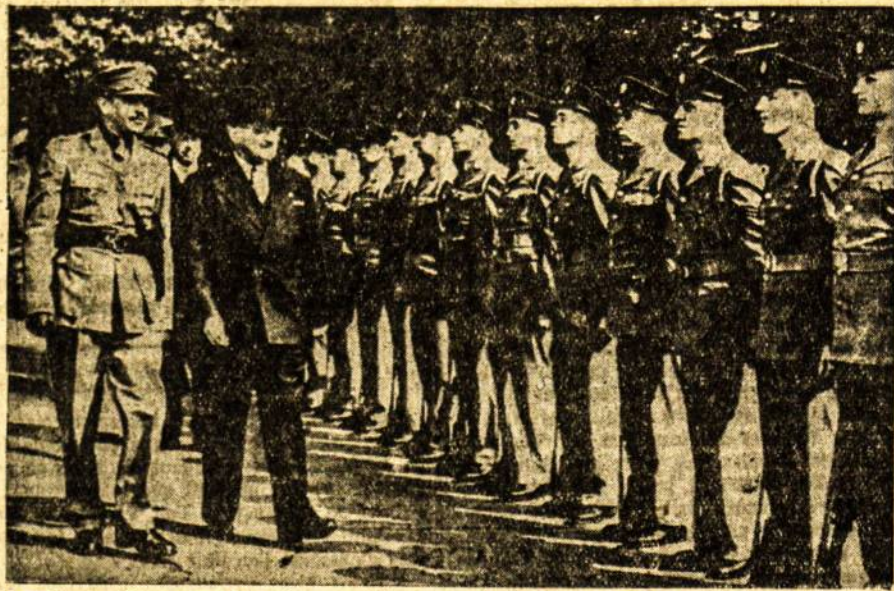
Churchillui pabaigus, Rooseveltas kreipėsi į generolą Marshallį, štabo viršininkas, nedvejodamas kreipėsi į aukštą, liekną pulkininką ir pranešė, kad pastarasis išdėstys Ame-

rikos pžiūrą dėl puolimo 1943 m. per kanalą, pagal kurią bet kurie nukrypimai nuo to plano atmetami.

Tas pulkininkas buvo Albertas Coadys Wedemeyeris, dabar generolas leitenantas, Wedemeyeris buvo lankęs Vokietijos karo akademiją Berlyne nuo 1936 m. rugpjūčio lig 1938 birželio mėn. Jo kruopštus 100 puslapių raportas apie tai, ko išmoko joje, buvo sudominęs tada dar generolą brigadirą Marshallį. Marshallis 1940 m. paskyrė Wedemeyerį vienu iš savo pagrindinių planuotojų. Eidamas tą pareigą Wedemeyeris buvo padėjęs ruošti per kanalą kelimosi 1943 m. operaciją, buvo kovojęs dėl jos priėmimo Londono konferencijoje balandžio mėnesį. Tad generolas Marshallis galėjo būti tikras, kad jo pranešėjas nesuklups šiame kritingame vadovavimo vaidmenyje.

Wedemeyeris papunkčiui išdėstė savo planą preciziškai aiškiai, kad turimuoju laivų kiekiu Balkanų ofensyva iš Viduržemio jūros Varšuvos link nebūtų pakankamai stipri. Jis išnagrino žiaurų teroro pobūdį, vietos oro bazėms stoka ir kitus su operacija susijusius klausimus.

Paskum Wedemeyeris ėmė gvildinti motyvus, kurių dėliai reikia 1943 m. keltis per kanalą, pradėti ofensyvą Prancūzijoje ir vartoti per Vokietiją į Lenkiją. Jis išklojo viską, ką buvo išmokęs vokiečių karo akademijoje, visa, ką jis buvo išstudijavęs apie rusų ofensyvos galimybes tuo pat metu, o savo galvoje turėjo visą amuniciją, kurią per eilę mėnesių, jam buvo surinkusi žvalgyba. Jis citavo stambius skaitmenis, kad įrodytų, kaip ši uždavinį atlikti 1943 m., padarius atvangą Ramiojo vandens fronto, kas būtų įgalinę sutelkti pakankamai laivų, lėktuvų, pabūklų ir karių. Kai kas iš dalyvavusių dramatinuose debatuose tą lemiamą vakarą sako, kad Wedemeyerio argumentacija nupelnytai laimėjo.

Prezidentas, Trumanas Kanadoje sveikinasis su kariuomenės garbės sargyba. Dena-Bild.

Būtų per painu čia pasakoti, kokie padariniai išėjo ryšium su tuo pasitarimu. Dėl savo įtakos prezidentui Rooseveltui Churchillis laimėjo kovą, ir buvo atsisakyta keltis per kanalą 1943 m. Tačiau jam nepavyko įgyvendinti ofensyvos per Belgradą į Varšuvą, nes rusai, sužinoję apie tą planą, ėmė baisyti priekiaštai. Kaip kompromisą vietoje pamėgtojo Balkanų plano Churchillis galvo pritarimą iš Roosevelto invazijai iš Sicilijos ir su ja susijusiai ilgai, žiauriai kovai lig Italijos „pado“, kaip Afrikos kampanijos tęsiniai.

Kai kas iš mūsų karo vadų mano, kad Šiaurės Afrikos ir Italijos invazijos buvo nereikalingos ir kad Europos nugalėjimo diena (V. E. Day) nusivilkino vien dėl mūsų nesugebėjimo pulti 1943 m. per kanalą, o tai reiskė nereikalingas gyvybių ir tautinio turto aukas.

Dokumentai dabar rodo, kad 1943 m. vasarą vokiečiai invazijai atremti turėjo 29 divizijas Prancūzijoje ir Olandijoje. Išsiskėlę 1944 m. radome 58 divizijas. Mums belaukiant metų vokiečiai turėjo laiko įlankoms ir Vakarų pylimui sutvirtinti. Be to, pasirodė teisingi kai kurie mūsų karių spėjimai, ką rusai padarys werhmachtui 1942—43 m. žiemą. Visa vokiečių 6 armija buvo apsupta ir sunaikinta prie Stalingrado, kaip tik tą žiemą, ir atėjus 1943 m. nebebuvo bauginamos vokiečių galybės, kurią omenyje turėjo Churchillis ir kuri sulaukė nuo per Kanalą kelimosi operacijos.

Ar teisingas, ar klaidingas buvo istorinis sprendinys Baltuosiuose rūmuose aną birželio naktį, rezultatas, su kuriuo dabar susiduriame, yra aiškus. Mes neturime pirmenybės, kuria būtume galėję džiaugtis Rusijos atžvilgiu, jei anglų amerikiečių armijos būtų užėmusios visą Vokietiją ir vidurinę Europą ir būtų jas turėjusios savo rankose, kada karo veiksmai baigėsi. (Sutrumpinta iš „Evening. Post“).

Maskva dabar girtasi

Maskva (N de F). Ryšium su 6-ųjų metų sukaktim, kai vokiečiai užpuolė Sovietų Sąjungą, komunistų partijos organas „Pravda“ rašo, kad Sovietų Sąjunga norinti bendradarbiauti su visais kraštais, nežiūrint politinių ir ekonominių sistemų skirtumo.

Stripsnyje išvedama, kad Sovietų Sąjunga būtų nugalėjusi Vokietiją bei išvadavusi Prancūziją ir be sąjungininkų pagalbos. Si vokiečių užpuolimo sukaktis turinti visiems priminti, kuo gali pasibaigti mėginimai užpulti Sovietų Sąjungą.

Išvogė laikrodžius

Londonas (Dena). Sovietų pasiuntinys Zarubinas britų užs. reikalų ministeriui teikė protestą dėl įsibrovimo į pasiuntinybės mokyklą ir į diplomatinio personalo butus. Iš protesto aiškėja, jog oficialūs dokumentai nėra paliešti. Sovietų pasiuntinybės spaudos attache pareiškė, kad įsibrovėliai esą pavogę iš pirmojo sekretoriaus buto keletą auksinių laikrodžių ir viską nuodugniai, iki anglių dėžės, išieškoję ir išvertę. Iš vieno karinio attache bendradarbio buto taip pat pavogta keli laikrodžiai.

Vyt. Alantas

PRAGARO POSVAISTĖS

3.

Ištrauka iš romano

Lipant ant vežimo, ji man padavė ranką ir gal tyčia taip, smarkiai timpltelėjo, kad aš ne patį nepasijutau beesas jos glėbyje. Mergaitė žiūrėjo šelmiškai man į akis ir, įsikandusi smilgą, kuteno veidą. Paskum, rangydamasi kaip gyvčiukas, knirktelėjo „paleisk“, bet pati dar arčiau prisiglaudė. Mano akys šmežtelėjo vakarinė žvaigždė ant dangaus, atsimeinu, dar užuodžiau šieno kvapą, o paskum viskas prasmejo... Tai nieko, tamistėle, paskum mes vedėme, bet kiek aš prisigirčiau po to vakaro...

— Ta pati Anėlė tapo tamistos žmona, kurios paveikslą mes matėme Gudinės kapinėse?

— O kaipgi, ta pati, daugiau žmonių aš neturėjau.

Dzedulionio pasipaskojimas man staiga metė pluoštą šviesos į jo šeimyninius santykius. Aš atsiminiau antkapio nuotraukos šypsena, kuri, rodėsi, slėpė didelį troškimą džiaugtis gyvenimu, paimti iš jo kas tik galima. Man tada jau krito į akis didelė priešybė tarp Dzedulionio ir jo žmonos. Jis nebuvo gražus ir nieko neturėjo tokio, kas galėtų patraukti moterų dėmesį. O jo žmona, atrodo, turėjo būti pilna veržlios gyvybės graži moteris, kuri greičiausiai negalėjo būti laiminga toje siauroje aplinkoje, kurią jai galėjo duoti zakristijonas.

— Ar tamsta buvai su ja laimingas? — paklausiau.

Dzedulionis ne tuoj atsakė, ir tas jo tylėjimas man buvo įkalbingesnis už visus jo žodžius.

— Matai tamistėle, sugyventi mes neblogai sugyvenome, bet kaip kiekvienoje pirkioje taip ir mūsų dūmų būdavo, — atsakė jis žiūrėdamas kažin kur į restorano kampą. — Bet kai ji išėjo tarnauti į kleboniją, nebebuvo daug ko ir pyktis.

— Į kleboniją?

— Kaipgi. Mano žmona turėjo gražų balsą ir buvo didelė giedorka. Ją pastebėjo dartinis mano klebonas, tada jis dar buvo kamendorius. Netrukus jis gavo parapiją, mane pasikvietė zakristijonauti, o mano žmoną — šeiminkauti. Nuo to meto prasidėjo man kitas gyvenimas. Kaip jaunas būdamas svajočiau pasidaryti bažnyčios tarnu, taip mano norai ir išsipildė. Ir nuo to meto kur klebonas keldavosi, ten ir savo zakristijoną imdavosi.

Dzedulionis vėl nutilo ir atrodė paskendo savo atsiminimuose, kurie, tur būt, nebuvo labai malonūs. Nenorėdamas pertraukti jo minčių, tylėjau ir aš. To seno žmogaus, kuris savo gyvenime tikrai nieko pikta nebuvo padaręs, man buvo gaila.

— Gal jau eisime?

— Palauk, tamistėle, juk aš dar nepasakojau, kaip mačiau velnią, — susigriebė jis, vėl užsideddamas savo pyptukę. — Matai tamistėle, vasaros metu aš gulėdavau ant šieno. Vieną vakarą mes ilgai kalbėjome su Anėlė susėdę prie daržinės, paskum ji nuėjo į trobą gulti. Aš buvau labai pavargęs, kritau į šieną ir, rodėsi, ėmiau migti, kai staiga išgirdau girkstelėjant jaujos duris ir kažin ką trepsint kiojimo asla, tartum būtų

kumeliukas įjęs. Aš pakeliau galvą ir sustingau iš baimės: pro daržinės duris besiskverbiančioje mėnėsienoje, klojimo viduryje, stovėjo velnias ir susiėmęs pilvą kvatojosi, nors aš negirdėjau jokio balso. Jo uodega kartais užsirisdavo, o kartais vėl leptelėdavo ant aslos. Jo akys žarėjo kaip žarijos. Vieną ranką jis buvo ištiesęs link manęs, o kitą spaudė prie savo išsipūtusio pilvo. Paskum jis ėmė kurtinti lūpomis tartum kalbėdamas, bet jokio balso nesigirdėjo, nors man buvo aišku, ką jis sako.

— Tu nuo manęs šalinai, o dabar ką, ar ne draugai? Kiek kartų aš tau sakiau, kad aš nesu toks blogas, kaip kad tavo motina ir kiti apie mane šmeižia. Niekados nereikia velniui pilti pamazgų ant galvos, nes nežinai, ar nebūsi reikalingas jo patarnavimui. Jei mes būtume su tavimi geriau sugyvenę, tu šiandien būtum nebe bernas, o ūkininkas, o gal ir dvarponis. Bet dar ne per vėlu: galima viską sutvarkyti. Lig šiol tu prieš mane spyreisi, o ką laimėjai? Anėlė tą aš tau aną vakarą pasiūniau ant vežimo, bet ji tau ne pora: aš tau išpirsiu dar gražesnę ir turtinęsę. Tu ją pamesk. Kai gims vaikas, aš jį pasirūpinsiu. Būkime draugai, ir tu pamatysi, kaip viskas tau pradės sektis. Tik tu man turėsi užrašyti savo sielą, kaip to reikalauja nuo amžių išisenėjęs paprotys.

Norėdamas išbandyti velnią, paklausiau, ką jis man už tai duos.

— Ko tu nori: valdžios, garbės ar turto?

— Visko, — atsakiau.

— Oho, tavo apetitas nemažas. Gerai, tu gausi viską, nes, tiesą sakant, valdžia, turtas ir garbė eina išvien. Rašome sutartį, — atkišo jis man, išsitraukęs iš užančio, odos gabaliuką. Ir nors jis nepajudėjo iš vietos, bet oda atsidūrė ties mano nosimi, ir aš užpuodžiau jos dvokimą. Kaip dabar atsimenu, oda

buvo pamauta ant ilgo, apvalaus, aštraus nago. Aš pamaciau, kad čia nebe juokai ir atsargiai peržegnojau tą vietą, kur velnias stovėjo. Mano neprasytas svečias staiga susirietė, šuniskai sukaukė ir, paviręs ugnies kamuoliu, išriedėjo į jaują. Ir dabar dar tebeskamba mano ausyse pašėlęs jaujos durų trinktelėjimas. Gal ir dabar tamista dar tvirtinsi, kad nesama velnio?

— Gal tik tamsta sapnavai?

— Sapnavai! O aš norėčiau tamistą paklausti, kas yra sapnas? Galėčiau lažytis iš savo žilų ūsų, kad tamistėle nesi skaitęs nei šv. Rašto nei šventųjų gyvenimų. Ar galima sau prisistatyti šv. Raštą ir šventųjų gyvenimus be sapnų? Juk daugelis šventųjų tik per sapnus susisiekdavo su anuo pasauliu. Ar ne per sapną jie sužinodavo Aukščiausiojo valią? Išbrauk tamista sapnus iš šv. Rašto ir šventųjų gyvenimų ir atsitiktas pats, kaip kad nutrauktum telefono laidus tarp Vilniaus ir Kauno. Dabar aš tamistėle klausiu: jei Dievas susisiekdavo su savo išrinktais ant žemės per sapną, tai kodėl pragarų karalius negali per sapnus siųsti savo pasiuntinių žmonėms gundyti? Pasakysiu tamistai, kad, mano kvaila galva, velnias būtų paskutinis pusgalvis, jei jis nesinaudotų tuo išmintu keliu savo pragariškai sėklai sėti žmonių širdyse. Je mes tikime šventais sapnais, tai kodėl mes neturėtume tikėti praeiktaisais? Man nesvarbu, ar aš mačiau velnią miegodamas ar budėdamas, bet aš jį mačiau. Per visą savo gyvenimą aš negalėjau sau išsiakinti, ar aš tą vakarą miegojau ar nemiegojau. Bet tai visai nesvarbu. Kitą rytą aš pagalvoju, kad su velniu nėra ko eiti obuoliuoti ir, pasiprašęs šeiminką, nuejau su Anėlė užsėkų. Ką tamista į tai pasakys?

Ką aš galėjau pasakyti? Aš tik galėjau pavydėti žmogui, kuriam viskas aišku.

Atviras laiškas Justui Paleckiiui

Neseniai J. Paleckis kreipėsi į lietuvių tremtinius, ragindamas juos grįžti namo. Tame atsisveikime tarp kitko J. Paleckis nusistebėjo kai kuriais asmenimis (nurodydamas pavardes), kodėl jie pabėgo ir dabar negrįžta.

Vienas iš tokių, mūsų žymus rašytojas J. ALEKSANDRAVICIUS — J. KOSSU-ALEKSANDRISKIS, šiuo metu gyvenantis J. A. V-bėse, Amerikos lietuvių laikraštyje „Dabbininkas“, duoda išsamų atsakymą į jam daromus užmetimus, kurio įdomesnes vietas perspausdiname. Red.

Cikagiškės „Vilny“ (nr. 61) ir brooklynškės „Laisvė“ (nr. 67) tilpo du Tarybinės Lietuvos „prezidento“ patetiški atsisveikimai lietuvių tremtinių ir pabėgėlių. Vienaime atsisveikimų, tilpusiam „Laisvėje“ jie stebisi, ko aš su kitais dorais laisviečiais bėgau iš Lietuvos. Norėčiau bėgusių kategorijai negaliojanti priklausti, nes mane tautos nelaimė užklupo užsieny, bet vis dėl to aš noriu šį tą paaiškinti, ko ponas „prezidentas“ dedasi nesuprantas.

Abu tuodu jo straipsniu man primena anekdotą apie Prūsų karalių Pričkų Didįjį. Stai tas anekdotas. Vieną rytą, kaip paprastai, miškinas Pričkus su didžiausia gumbuota lazda išėjo pasivaikščioti po garsųjį Potsdamą. Vienaime gatvės pasisukime jis išnetyčių susidūrė suėjusia moterėle, kuri, pamąčiusi karalių, iš visų jėgų pasileido bėgti. Pričkus šoko jos vartyti, ir, aišku, tokiame miškinui nesunku buvo moterėlę pasivyti. Pavijęs Pričkus griebė moterėlę už pakarpas ir, pakėlęs ją kaip katytę nuo žemės ir užsimonęs savo kuoka, paklausė: „Ko tu, varna, nuo manęs bėgi?“ Si drebėdama atsakė: „Kad aš tavęs bijau“. Tada ištūžęs Pričkus pradėjo šitaip kuoka ir žodžiais moterėlę mokinti: „Manęs nereikia bijoti, mane reikia mylėti!“ Pamokinę kiek tinkamas ir palikęs leisyty moterėlę tysoji gatvėje, Pričkus nuėjo savo keliu.

Ne kitaip moko ir Justas Paleckis. Jis „nesupranta“, kodėl žmonės bėga. O gi tais pačiais sumetimais, kaip ir ta nelaiminga Pričkus pavaldinė. Meilės gumbuota lazda neįkvėpsi.

Savo laiku Justą Paleckį pažinojau, ir ne tik jį, bet ir jo patią ir vaikus. Nežinau, kur jis gimė — niekad jo to neklausiau, — bet, manau, neapsirikius pasakę, kad jis gimė Rygoje. Ryga, mat, buvo vienintelis miestas pasaulyje, kur gimęs lietuvis nejausdavo nei vietos, nei laiko. Ypač jei dar gimdavo mišriojo perkriktų šeimoje. Ag kur gi išgami tėvynės nėra — jų visur atsiranda: Gira, pavyzdžiui, gimė „slauanam“ (jo paties būvardis) Vilniaus mieste, o Ciurlionienė — kažkur Zemaitijoje.

Kas yra tasai šventas Nežinomas — Justas Paleckis? Iš profesijos laikraštinkas, pramy-

nes savaitinuku „Naujas Zodis“ kelius geltonajai spaudai Lietuvoje. Prieš šį karą leides dešimties metų dienraštį „Laikas“. Buvo latvių oficiozo „Jaunakės Zinas“ korespondentas. Žodžiu, buvo žmogutis be laiko, be vietos, be aiškaus nusistatymo.

Staiga jis vienu metu pakeitė gaires. Tada jau gyvenau užsieny ir tik retkarčiais parvykdavau tėvynėn, tai tikrai negaliu pasakyti, kada tai galėjo įvykti. Atsimenu tik tiek, kad vieną vasarą sutinku jį su vaikais einantį į Karmelitų mokyklą ir prašekinui: „Tai ką, išmaudyt jaunalietuvių vėdi?“ Aš tuo žodžiu ne nenorėjau prikišti, kad jie tautininkų jaunimo organizacijai priklausė, bet paprastai — jaunos lietuvių. Jis man pabrėždama, atkirtė: „Čia ne jaunalietuviai, čia komсомол-cai (žodžio komjaunuolis tada dar nebuvo)“. Tą pat vasarą mačiau jį drauge su Gira su raudonais gvaizdikėliais atlapų kilpose besitreniojančius apie tris Lietuvos atvykusius sovietų rašytojus...

Praėjo dar du metai ir atėjo tas kritiškas 39 metų ruduo: karas, Vilniaus atgavimas, rusų garnizonai... Paleckis jau ne du savo sūnų į Karmelitų mokyklą vedžiojosi, bet tampė po Karo Muziejus ir Prezidentūros sodelius keliolika tinku apskretusių rudabazdžių sentikių...

Paskutinį kartą aš su juo kalbėjau Valsitybės Radijone. Politikai jis jau buvo pilnai subrendęs. Mūsų pokalbis buvo trumpas ir aš jį žodis žodinė pakartosiui.

— Kas čia dabar tau pasidarė, kad su staraviera po miestą gastroluioji?

— Darbo žmonėse tautybės nėra, — atsakė.

— Ar nematai, kaip tie darbo žmonės tyčiojasi iš mūsų brolio, nešiojančio jiems ant savo pečių į šėštąjį aukštą plytą ir tinką? Ar jau taip sunku buvo rasti lietuvių?

— Aš vedu tuos, kurie siekia laisvės, — atsakė.

— Ar tada laikas siekti laisvės, kai svetima kariuomenė krašte?

— Laisvės ieškoma tada, kada galima, — atsakė.

Mūsų tautiškos aspiracijos visada turėjo gilų socialinį pagrindą. Man tie klausimai visada rūpėjo ir aš apie tai daug rašiau. Gal

nuostabiai maža matyti. Jie nuosirdūs, vogčiomis belaisviams paduodavę ką nors valgomą. Tačiau bet koks pasikabėjimas dėl sargybinių budrumo nebuvo įmanomas.

Is viso belaisviai buvo izoliuoti nuo bet kokių žinių ryšio. Nei spauda, nei radio žinios, išskyrus propagandinius pranešimus, belaisviams nebuvo pasiekiami dalykai. Pvz. net apie vokiečių iškėlimą iš Čekoslovakijos belaisviai nieko nežinojo ir Sudetų kilimo raše namiškiams senų adresu, žinoma, niekada negaudami atsakymo. Vokiečių belaisviai, pasiekusieji amerikiečių zona, daug ką sužinojo, kas per visą nelaisvės metą nebuvo žinoma. Į klausimą, kodėl jie buvo paleisti, stigdami jėgų šypsena atsako:

— Dėl to, kad nebuvom tinkami darbo našumui kelti...

Tie pridengti žodžiai daug ką pasako...

Grįzo vokiečių belaisvių, buvusių Vilniuje

Siomis dienomis į amerikiečių administruojamą Vokietijos zoną grįzo keli šimtai vokiečių belaisvių, kapituliacijos dienomis patekusių sovietų nelaisvės. Didžiama grįžusiųjų buvo laikomi stovyklose prie Kijevo. Su jais grįžusiųjų yra ir Vilniaus belaisvių stovykloje buvusių.

Grįžusių belaisvių išvaizda viską pasako apie jų turėtą gyvenimo sąlygas. Nieko panašaus į ekspresingus wehrmachto karius. Tai kažkokie gaudūs likučiai buvusios pajėgos.

Patį kelionę taip pat gerokai varginusi. Nuo Kijevo iki amerikiečių zonos ji truko 37 paras. Laikškai vokiečių belaisviams, kurie atitinkamo tipo į Sovietų sąjungą paskutiniū metu galimi siųsti, iki paskyrimo vietos eina mažiausiai 5 mėnesius. Tad kol laiško siuntėjas gauna atsakymą, pračina arti vienerių metų laiko.

Is Vilniaus belaisvių stovyklų grįžusieji pasakoja, jog jiems tekę dirbti prie miesto griuvėsių valymo darbų. Mieste gyventojų

ISSCREENINGUOTUJU REIKALU.

Daug lietuvių nebuvo apsigyvenę stovyklose, daug jų per screeningus iš stovyklų iškėlė. Kol kas jie neskaitomi neturintieji DP teisių, jie tik nesinaudoja UNRRA globa. Jie yra priversti patys sau vieni susirasti pastogę ir pragyvenimą. Pasašintieji iš stovyklų arba ir jose nebuvo lietuviai pamažu atitolsta nuo Lietuvių Tremtinių Bendruomenės. Vieni apkrauti gyvenimo rūpesčiais, kiti per toli gyvena, tretie neturi einamų reikalų apylinkių komitetuose. Vienur kitur susispietę į didesnius būrius, lietuviai mėgina steigti atskiras „lietuvių draugijas“. Ligi šiol niekam nepasisekė būti oficialiai įregistruotiems vokiečių įstaigose. (Žmonės, neglobojami UNRRA-os, neglobojami ir Mil. Gov. Jie gyvena kaip užsieniečiai vokiečių tarpe). Kokioje formoje šie mūsų tautiečiai galėtų būti suorganizuoti — dar neaiškėja. Tuo labiau, kad tai vyksta net keliose naujose Vokietijos valstybėse. Reikalas aiškinamas.

LTB Vyr. Komitetas ypatingai yra susirūpinęs šių tautiečių teisine būkle, darė žygius betarpiu USFET ir per tarptautinį bendradarbiavimo biurą, bet, deja, nieko dar nepasiekė. Manoma, kad, kai pradės veikti IRO, kuri rūpinsis ir D.P. ir refugėes, pirmoje eilėje sutvarkys šių žmonių teisinę būklę.

LTB Vyr. Komitetas, norėdamas, kad visi lietuviai būtų suburti į vieną organizuotą vienatę, t. y. Bendruomenę, kviečia:

- 1) neatšakant minties iškovoti oficialaus organizacijos pripažinimo (pav., „Lietuvių Draugija“), visur, kur tik yra šiek tiek lietuvių, organizuoti į LTB atskiras apylinkes ir išsirinkti apylinkės komitetus;
- 2) LTB apylinkės nariais gali būti visi lietuviai, atitinką LTB Statuto 7 str. sąlygas. (7 str.: „Apylinkės susirinkime neturi balso: kam už kriminalinius nusikaltimus susiaurintos teisės ar kas yra kenkęs Lietuvos išlaisvinimui. Neturinčių balso sąrašą sudaro apylinkės komitetas ir jį tvirtina apylinkės teismas“);
- 3) kiekviena nauja apylinkė įsiregistruoja LTB Apygardos Komitete ir apie save duoda žinias LTB Vyr. Komitetui;
- 4) LTB Apygardų Komitetai įpareigojami savo apygardose surasti paskiromis grupėmis gyvenančius tautiečius, išašikinti jiems LTB reikšmę, uždavinius ir siekimus ir padėti jiems susiorganizuoti į LTB apylinkes, o lygiai ir į Liet. Raud. Kryžiaus skyrius. Naujos apygardos arba rajonai be LTB Vyr. Komiteto Komiteto pritarimo, nors kai kurių asmenų ar veiksmų būtų patarta, negali būti steigiami;
- 5) taip organizuoti lietuviai tautiniai sudarys vienatę LTB. Kai susiorganizuos daugiau panašių apylinkių, LTB Vyr. Komitetas sukvies specialią šių apylinkių atstovų konferenciją.

dėl to net Paleckiiui keista, kad aš šandie negrįžtu tėvynėn. Jam būtų smagu, kad aš prisidėčiau prie mano paties tautai daromos neteisybės, ją užgirdiau ir aprobuočiau. O aš vieš gyvenimą kovojau prieš smurtą ir neteisybę. Ir jei kovojau prieš smurtą tada, kai jis ėjo iš pačios mano tautos, tai tuo labiau aš turitu kovoti prieš jį, kai jis eina iš lauko. Manęs neperkalbins niekas, ypač svetimam ponui pasidavęs. Ir aš džiaugiuos savo dalia, nes galū didžiutis savo tauta — joje išgami labai maža. Paleckis norėtų į savo žabangas įpinti iki 70—80 procentų pabėgėlių, nes, anot jo, jie tik panikos ir nacių propagandos buvę suklaidinti.

Rimtai kalbant, Paleckiiui jie gali būti visi kalti, o tautai jie visi — kankiniai. Jam toks Germantas yra „gyvas lavonas, be sąžinės, garbės ir tėvynės“, o tautai jis yra kankinys, nacių koncentracijos lagery nukankintas. Nemanau, kad Paleckis turėtų tiek drąsos, kaip Germantas, ir kad galėtų ginti savo tautą, kurią jis sakosi myli.

Paleckis gąsdina tremtinius ir pabėgėlius sunkia ateitimi, bet žmonės bėgdami į priešą šali gerai žinojo, kas jų laukia. Tuos ciniškus žodžius jis gali pasilaikyti pats sau. Istorią pasakys, kas buvo išgama ir kas buvo tikras tautos sūnus. Ir Hitleris planavo sutvarkyti pasaulį tūkstantmečių metu, ne kitaip mano ir Paleckio „tėvas“, bet to, kas bus po dešimties metų, nė žmogė nežino.

Paleckis tapo didelis patrijotas. Tik paklauskite, ką jis užsimerkęs čiulba: „Dabar, kada visos lietuviškos žemės su Vilniumi ir Klaipėda sujungtos į vieną valstybę, Lietuvos Tarybų Socialistinę Respubliką, gimtinėje yra daug darbo“. Tai tikrai labai gražu būtų, bet tas pats laikraštis parodo „didelį lietuvių kultūros laimėjimą“ Klaipėdoje, kurį reikia manyti, kaip igudę korespondentas pats prezidentas parašė. Stai ta korespondencija. „Naujas teatras Klaipėdoje, Klaipėdoje steigiamas rusų dramos teatras. Sio teatro artistų kolektyvas sudarytas iš jaunų aktorių, baigusiu šiais metais Lunačarskio vardo valstybinį meno institutą Maskvoje. Meno vadovu paskirtas Maskvos Akademinio Teatro artistas V. A. Orlovas“.

Kai Klaipėda buvo Lietuvos teritorijoje, aš tenai sutikau vieną vieną rusą, ano karo belaisvį, vedusį vokiečių Nidoje. Tad nesuprantu, ar tam vienam rusui ir jo vaikams, ar šiems naciams, nuncinti tas teatras yra steigiamas, ar laukininkai per du metus išmoko rusiškai. Nuo amžių amžinųjų ten rusų nebuvo. Dėkui, „eksceklencija“ už tokį Klaipėdos prijungimą! Jei ten reikia rusų teatrų, tai kas tada dedasi Kaune, Vilniuje ir kituose Lietuvos miestuose? Išėitų, kad Sibiras erdus, ir kad ten ne tik pabėgėliai, bet visa lietuvių tauta išsitemk, ir dar liks vietos...

Norėtusi tad duoti ponui „prezidentui“ mažas patarimas: nerašyk korespondencijų ir nemokyk patrijotizmo, o jei rašai ir mokai, ir netik mokai, bet ir grąšini ne kaip eilinis korespondentas, bet kaip tarybinės valstybės prezidentas, tai ir būk, kas esi, ir pasakyk savo „tėveliui“, kad jis visus savo garsius teatrus pas save pasilikų, o visos Lietuvos kultūra leistų tau vienam pasirūpinti, kad jis atsiimtų iš Lietuvos visus caro laikais atgabentus ir dabar suplaukusius rusus, jei jis

neturi kur jų dėti, tesužinia į Sibira, nes gi ir lietuviai nėra kokie nors Senegalo negrai. Už tą vieną žodį „tėvelis“ gražiai tave supakuos ir išsiųs į Solovkus, bet lietuvių tauta už tą vieną žygi užmirš visus tavo niekšybes.

Lietuvių tauta ne šandie priešimasi. Jei „prezidentui“ atrodo, kad visai tautai galima tėvynėje dirbti tą įžulų išdavikišką darbą, nes kitos išeities nėra, tai vargu ar jis yra skaitęs savo tautos istoriją bent pradžios mokyklos vadovėly.

Jei taip visi lietuviai visais laikais būtų galvoję, tai ir pačios Lietuvos seniai nebūtų buvę. Jei mano, kad šandie nėra proporcijos tarp Lietuvos ir jos priešu, tai gi tos proporcijos nebuvo ir caristinės Rusijos laikais. Atsimink, kad rusams kadaise peršant graždanką buvo tokių, kurie taip blaiviai, kaip tamsta, galvojo: koks, skirtumas, ar knyga rusų raidėmis, ar lotynų raidėmis parašyta, juk žodžiai lieka lietuviški, bet tauta rusiškai raides atmetė ir priešinosi, kol rusų caristinės imperializmas nusileido. Gal sakysi, kad šandie Rusija galingesnė? Neuzmiršk, kad šandie ir Lietuva stipresnė, nei ji buvo prieš devyniasdešimt metų; tai jėgų proporcija tik reliatyviai padidėjusi, o tikrumoje ji yra mažesnė. Jei ana neraštinga Lietuva priverstė dėsptus su ja skaitytis, tai šiandienykštė kova bus lengvesnė. Jei ana Lietuva tesėjo 123 metus, tai ir šiandienykštė mokė tą patį padaryti.

Tremtinių ir pabėgėlių padėtis tikrai nepavydėtina. Ji daug sunkesnė, nei korespondentas savo patetisku stiliumi aprašo. Ir sunkesnė dėl to, kad jo ilgos rankos ir ten juos pasiekia ir piodo tais pačiais naciiais, kuriuos jie buvo išsivežę vergo darbams ir mirties lageriams. Jei tikrai lietuvių trūksta tėvynėje, tai pradžiai galėtų susigrąžinti iš Sibiro. Esu tikras, kad tie taip atkakliai nesispirs tenai pasilikti.

Paleckiiui neaišku, kodėl žmonės bėgo. Prisipažinsiu, kad ir man neaišku, ko bėgo toks senas ir neuilstantis visokio naciizmo priešas, kaip a. a. Dr. J. Siūpas ir jam panašūs? Man neaišku, kodėl tėvynėje neturi vietos toks Kazys Jakubėnas, kuris tiek metų išsėdėjo už jūsų idėjas smetoniniam kalė jime? Man neaišku, kodėl taip nusistatęs prieš pabėgėlius. Juk ir pats bėgai. Ar nepagalvojai, kad gali taip įvykti, kad vėl atsirastų reikalas bėgti ir kad nebus jau kur bėga...

Man nesuprantama, kodėl 39 metais tautybė niekinai ir vedžiojasi ne lietuvių, bet sentikių, o šandien nori vienas patrijotizmo monopolį užvaldyti? Atsargiau tad su lazda, nes ji turi du galus.

Sioje žmonių nelaimėje lietuvių tauta nukentėjo daugiau už kitas tautas. Jai niekas kaltės neranda, kaip tik išgamos, kurie brolių krauju rankas susitepė. Ir ateity jai bus daug kančių, lygiai neužtarnautų, nežmonišku, neteisėtu ir neteisingu, bet ji žino, kad jos byla yra teisinga ir kad ji laimės. Kiekvienas nekalto kraujo lašas, kiekviena neteisingai išspausta ašara yra jos ateities laidas. O kaip nebūtų naivus „prezidentas“, jis mato ką vyksta Lietuvoje, t. y., kad ne koks nors socialinės sistemos įvedimas, bet sistematiskas tautos išnaikinimas. Leidimas pažaisti folklorine kultūra — „komunistinė“ turini, tautiška forma — per daug jau primena carų pirštą pravoslaviją. Mes nesame Senegalo negrai ar Malajų salyno tautėlė, o senos ir didelės kultūros tauta. Mes nesame vaikai ir mums auklių nereikia. (-is)

Is sporto gyvenimo

LATVIŲ KREPŠININKAI PRANCŪZIJOJE

Neseniai pasidžiaugėme lietuvių krepšinininkų, kad ir įsijungusių į vieną Prancūzijos karių dalinį, pasiekimais per Sekmines Monace įvykusiose žaidynėse. Ne paslaptis, kad gegužės mėn. Prancūzijoje viešėjo ir latvių krepšinininkai, žaidę All Stars Riga vardu. Tai buvo dešimties žaidėjų kolektyvas, kuriam pagrindą davė tremtyje bene iškilniausia latvių komanda — Luebecko Riga. Is Luebecko išvykoje dalyvavo septyni žaidikai: Berzins, Justs, Berkholds, Bičevskis, Zebelinš, Hartmanis, Hermanovskis, be to, du žaidikai prisijungę is Hanau YMCA — Stals ir Miežitis ir dešimtuką baigė ilgasis Arens (Mannheim).

Pirmąsias rungtynes All Stars Riga turėjo dar Vokietijos pusėj ir Kehlyje žaidė prieš minėtąjį Prancūzijos karių dalinį. Latviai buvo gerokai nustebe, kai savo priešininkų tarpe pamatė keliuos savo pažistamus lietuvius. Is pradžių daugiausia is lietuvių sudarytoji karių komanda latviams užkūrė atkaklų pasipriešinimą ir pirmą kėlinį baigė savo naudai. Anfro kėlinio penktą minutę susižaidė Varkala ir karių komanda neteko savo stipraus ramsčio. Latviai laimėjo 35 — 20. Is lietuvių šiose rungtynėse žaidė: Varkala (pirmą kėlinį), Andrusis III, Katilius, Johanssonas, Lapienis. Toliau All Stars Riga žaidė Paryžiuje prieš Championnet ir laimėjo 40 — 35. Tai buvo priešaisimis prieš tarpvalstybines Prancūzija — Egiptas ir šių rungtynių žiūrėjo 20.000 krepšinio mėgėjų. Tolesnes rungtynes latviai turėjo įvairiuose provincijos miestuose ar miesteliuose. Įdomesnis susitikimas buvo gegužės 13 d. Nantes, kur latviai laimėjo prieš Hermine 50 — 33.

Prancūzijos pirmenybėse Hermine buvo laimėjęs ir prieš Championnet (Lemayoux klubas). Gegužės 18 d. latviai grįzo atgal į Paryžių ir čia juos pakvietė sužaisti parodomą pobūdžio rungtynes su Prancūzijos rinktine. Mat tą savaitgalį buvo numatyta plati programa. Vis dėlto didžiulius planus teko palaidoti, nes atsisakė Vengrijos rinktinė, be to, neatvyko belgai, o reklama buvo padaryta, bilietai išparduoti ir nebuvo kam žaisti. Padėtį išgelbėjo latviai. Taj ir buvo vienintelės rungtynės, kurias latviai pralaimėjo ir gana dideliu skirtumu — 19 — 35. Prancūzijos rinktinė šį kartą sudarė: Busnel, Duperray, Goerriot, Girardot, Perrier (pirmieji keturi is Lyono ir penktasis is Paryžiaus).

Po to latviai dar buvo užklūvę Lyone ir ten laimėjo prieš vietos USF 34—26. Paskutiniašias rungtynes All Stars Riga sužaidė Strasbourg ir ten priverstė pasiduoti vietiniam pasekme 32—19. Strasbourg žaidė ir Vanags, kuris, kaip žinome, ten jau ne nuo šandien įsikūręs ir sekmingai žaidžia futbolą vietos Racing vienuolikėj.

Is viso, latviai yra žaidę dvylika rungtynių ir tik vieną kartą pralaimėjo. Buvo žaidžiama senomis taisyklėmis, bet per Europos pirmenybes Prahoje buvo sutarta nuo 1948 m. visoje Europoje persiorientuoti į naujasias.

Latvių krepšinininkų viešnagė tenka vertinti teigiamai. Pabaltijiečiai po ilgos pertraukos galėjo sekmingai pasirodyti vakaruose ir priminti, kad jų klasė dar tebėra aukštumoje. Lietuvių ir latvių krepšinininkai vėl pakruto langą į platesnius pasireikšimus ir reikia tikėti, kad netolimoj ateity vėl išgarsime apie jų pasiekimus užsienyje. K. Ch.

DP paroda Weidene aplankius

Š. m. birželio 14–17 d. d. Weidene, Turinėje buvo įvykių asmenų paroda. Joje įnešė savo skyrius lietuviai, latviai, estai, lenkai, ukrainiečiai ir baltgudžiai. Ir vokiečiams paroda kėlė didelį susidomėjimą. Vietinė Weideno vokiečių spauda, dar parodai tebevykstant, labai palankiai apie ją atsiliepė ir ragino vokiečius parodą aplankyti, nes „paroda duoda įdomų vaizdą apie tų tautų meniškus sugebėjimus, apie kuriuos vokiečiai, deja, visada per mažai žinojo...“

Todėl parodą aplankė vokiečių mokyklos (organizuotai) ir gausi visuomenė. Vienas vokiečių intelektualas, atėjęs į Lietuviską skyrių, šitą ką pasakė: „Jūs esate laimingi ir galite didžiulius. Tauta, kuri parodo tokią meną, dirbinius, žavėtinus spalvų derinius ir elonų, kalba apie savo aukštą kultūrą. Mes manome, kad jūs esate Europos rytiečiai, bet šiandien matome, kad jūs tikri vakariečiai. Weidenas, dar nieko panašaus, gražaus ir didelio, kaip čia dabar nėra matęs. Mes dėkojame jums.“

Lietuvių skyrius daugelio lankytojų dėmesio centras. Įvairiaspalviai, labai skoningi, tautiškai rašais įspinti kilimai, staltiesės, rankšluosčiai (viename jų išaustas mūsų himnas), servetėlės, neriniai, megztukai, juostos, kaklaraišiai ir kiti dirbiniai traukė ir džiugino kiekvieno lankytojo akį. Apstu buvo ir Lietuvos „auksas“ — gintaro dirbiniai.

Tačiau daugiausia visus sudomino weideniečio lietuvių menininko Vinco Uoselio darbai. Jis išstatė kelių medžio, gintaro ir dramblio kaulo drožinius. Kiekviename jo su didžiausiu kruopštumu atliktame ir pasigėrėjime keliančiame darbe slypi dar gili ideja — alegorinė mintis. Stai kryžius, vaizduojas visai detalčiai Senąjį ir Naująjį Testamentą. Motinai su dviem kūdikiais, tai šeimos ir broliškos meilės simbolis. Iš dramblio kaulo išdrožta žuvis, slenkantis karavanas ir pagaliau iš eilės — miegantis Buda, — tai krikščionybės misionizmas ir smelkimas į pasaulį — tolimuosius rytus.

Pažymėtini ir kiti lietuvių skyriaus eksponatai: gražios lietuviškos piešiniai — vaizdai dirbtuvėse padarytos medinės lėkštės, rėmeliai, dėžės, miniatiūrinės audimo staklės. Didelio išpūdzio sukėlė „Vargo Makykla“ — pagal Rimšos kūrinį medžio drožinys ir lietuviškojo stiliaus kryžiai su rūpintojais. Buvo ir lietuviškų pašto ženklų bei lietuviškų pinigų rinkinys.

Labai vykusiai, originaliai ir gražiai buvo demonstruojami moterų tautiniai rūbai.

Latvių skyriuje taip pat apstu kilimų, nerinių, audinių ir rankdarbių. Čia visur ramesni, pilkesni ir vienodesni spalvų deriniai. Latviai taip pat išstatė daug tremtyje išleistų ir gražių spaudos leidinių, albumus su Latvijos vaizdais, jų poeto Rainio kūryba „Uguns un nakts“ su prof. Liberto spalvingomis iliustracijomis. Buvo ir latvių meni-

ninkų A. Nukšos. Paciriaus ir Vernbergo kūrinių iš Weideno apylinkės vaizdų. Jų grafikai Družins ir Rutkis patiekė per 20 grafiškų darbų, iš jų minėtini: „Sėjėjas“, „Soleja“, „Gubos“, „Buketis“ ir kt. Rutkis iš dalies mums primena mūsų Jonyno kūrybą.

Estų skyrius kuklesnis. Jie daugumoje išstatė tremtyje padarytus odos dirbinius, įvairius papuošalus ir tikrai puošnius tautiniais kostiumais lėles. Estų menininkai patiekė savo kūrinių. Gražūs akvareliniai piešiniai iš tėviškos vaizdų yra F. Gentalen, N. Kull, Jagritz. Tačiau čia visą dėmesį sutraukia estų grafikas Ed. Wiiralt. Jo „Berberų mergaitė su kupranugarium“, „Moterys sode“ bei „Vaikas“ paveržia visų simpatijas, nes tai jau pasaulinio masto kūriniai. Ed. Wiiralt lietuviams savo kūryba jau yra žinomas iš Nepriklausomybės laikų, nes Kaune 1937 m. buvo jo kūrinių paroda. Dabar menininkas gyvena Paryžiuje.

Kuklūs lenkų skyrelis nedavė apie lenkus pilno ir reikiamo vaizdo, nes kaip jie patys išsireiškė, yra pakeliui į tėvišką ir todėl turi kitų rūpesčių.

Ukrainiečiai turėjo bene didžiausią skyrių. Jie išstatė daug drožinių, kilimų, audinių ir kitų darbų, atliktų čia tremtyje — Neumarkto stovykloje, kur jie turi tiesiog audimo fabrikėlį su 6 mechaniskomis staklėmis. Jų menininkas Dzyndra patiekė keletą molio su gipsu ir vašku lipdybos darbų, iš kurių pažymėtini „Išpažinčių klausytojas“, „Besimeldžiantis senelis su anūku“, „Skambinąs vaidila“ ir kt.

Baltgudžiai savo skyrelyje sudėjo gražių audinių, kilimų ir kt. dirbinių. Pažymėtini jų marškiniai ir blūzės išsiuvinėtomis apikaklėmis, krūtinėmis bei rankogaliais. Išstatė jie visai panašias į lietuviškas stakles, o jų herbas — vytiš nedaug kuo besiskyręs nuo mūsų, primena mūsų ir jų bendrą gyvenimą ir tamprius ryšius praeityje.

Paroda praėjo su dideliu pasisekimu. Lietuviai tremtiniai joje visai tinkamai save reprezentavo, o ypač daug triušo, pastangų ir pasiryžimo mūsų skyriui juosti įdėjo p. p. V. Uoselis, Ad. Duoblienė. L. Vaseris ir kt.

L. E-tas

Ukrainiečių DP Bandura

Š. m. birželio mėn. 19 ir 20 dienomis Ambergio miesto teatre koncertavo Ingolštado ukrainiečių DP vyrų ansamblis Bandura. Pats Banduros vardas paimtas iš ukrainiečių liaudies muzikos instrumento, kuriuo atliekami, arba jam pritarant išpildomos ištisos liaudies dainos, arba kiti kūriniai. Instrumentas bandura, su 30–45 stygomis labai primena mūsų kankles, kuris, reikia manyti, savo laiku turėjo dar daugiau panašių savybių.

Ansamblis susideda iš 30 asmenų, turi 8

solistus ir puikų vadovą dirigento p. W. Bošyk asmenyje. Ansamblio pasisekimas buvo užtikrintas. Tai atestavo Ambergio miesto Teatre abi dienas išpirkti bilietai ir šiltas publikos įvertinimas. Gan turtingoje programoje buvo išpildyta Kalėdų ir Naujų Metų ukrainiečių tautinės giesmės, baladės, legendos, kazokų šokių ir liaudies dainos. Ansamblio meninis vadovas H. Kytastyj.

Ukrainiečių meno kolektyvas turėdamas patogią susisiekimo priemonę (autobusą), yra aplankęs didesnius miestus anglų ir amerikiečių zonoje ir jau artėja prie 500 koncerto. Prieš vasaros atostogas Bandura koncertuos dar Augsburgėje.

Šia proga malonu pastebėti, kad bendro likimo blaškomi artimi mūsų kaimynai, per vieną tautos idėją ir pavyzdį susimentavusį vieneta, dideliame svetimųjų nuste- bimui, gali pateikti nuostabių dalykų. S. Mšk.

D. P. žurnalistų pasitarimas.

Š. m. birželio mėn. 13 d. Epsteine įvyko visų tautybių žurnalistų pasitarimas. Iš lietuvių pusės jame dalyvavo p. dr. Trimakas ir p. J. Būtenas.

Siaurės vakaru Kanadai reikia DP

„The New York Times“ korespondentas R. d. Neuberger šiame laikraštyje, birželio mėn. 21 d. laidoje, rašo, kad siaurės vakarų Kanada, turinti plačius, bet retai apgyventus plotus, aktyviai rūpinasi, kad išvietintiems asmenims būtų leista imigruoti į šią valstybę. Nors kai kuriose Kanados dalyse pasigirsta balsų ir prieš DP priėmimą, tačiau tokių labai mažai atsiranda Britų Kolumbijoje. Kalbėtojai iš įvairių politinių stovyklų daugiausia šaukia reikalaujami žmonių mažai apgyvendintuose regionuose.

Centrinės Britų Kolumbijos jungtinė prekybos valdyba savo suvažiavime Terrace neseniai prašė dominijos vyriausybės, kad priimtų į Kanadą tuos asmenis, kurie patys į petį kovojo su kanadiečiais prieš bendrą priešą. Rezoliucijoje nurodoma, kad: derlingi kalnų slėniai išilgai vaizdingą Kanados geležinkelio Smithers rajoną yra beveik, baltaisiais neapgyvendinti.

„Kiekvienas imigrantas“, sako „The Prince Rupert Daily News“ — „bus netikėtai gaminotas naujų turtų, bet ir vartotojas įvairių produktų, gaminamų mūsų pramonės. Imigracija Britų Kolumbijai yra gyvybiškai reikalinga“. Ši deklaracija laikoma labai reikšminga, nes ją paskelbęs Kanadoje dominuojančios liberalų partijos atstovas buv. ministris H. G. Perry.

Britų Kolumbija daugiau kaip septynis kartus didesnė už New Yorko valstybę (steitą), kurioje gyvena nepilni 900.000 žmonių. Žemės ūkio specialistai tvirtina, kad atokesnėse aukštumose būtų galima kultivuoti javai, auginti raguočiai ir net sodų vaisiai. Nežinūnt to, kad daugelis darbo vadovų Vancoveryje remia imigracijos idėją, tačiau nori, kad naujai atvykusieji eitų į žemės ūkį. „Mes norime ūkininkų, bet ne pramonės darbininkų“, sako vienas geležinkeliečių organizacijos atstovas Blue Rivere.

Daugelis Britų Kolumbijos laikraščių peikia pasireikšusią bėgimo iš ūkių tendenciją. Nes per paskutiniuosius metus provincijos didesniuosiuose centruose gyventojų skaičius sparčiai paaugo „hinterlando“ sąskaiton.

Vis daugiau įgaunant reikšmės siaurės Pacifiko rajonui, Prezidentas Trumanas nese-

nai lankydamas Ottavoje pareiškė, kad Jungtinės Kanados — JAV gynybos Valdybos veikla bus stiprinama. Aliaskos didysis kelias — Hainės karinis kelias — ir kitos siaurinės arterijos sukonstrukturos. Kanados miškų darbininkai sako, kad tūkstančiai imigrantų galėtų gauti darbo vykdant projektus palei Aliaskos kelius 1519 mylių ruože. (The N. Y. T., W.)

Zbrowskis „išreklamavo“ lenkus

Jau ketvirtą savaitę, kaip anglų policija Anglijoje medžioja pabėgusi iš kalinimo buvusį lenkų karį Stanislovą Zbrowskį, kuris už įvairias vagystes ir apipėsimus buvo pasodintas už grotų. Pabėgęs plėšikas turi ginklą ir folia apipėšinėja gyventojus, kurie bijo-dami įsiveržimo į namus padeda eidami gulti maisto net prie užrakintų durų.

Anglų spauda kelinta savaitę pilna apie jį aprašymų ir fotografijų, kiekviena gyventojus pagelbėti susekti plėšiką. Jo gaudymai ir sekimui panaudojamos ne tik motorizuotos policijos dalys, bet ir malūnsparniai.

Anglijoje gyvenantieji lenkai yra labai susirūpinę, kad kriminalinių elementas gali jiems labai pakenkti ir sudaryti blogą angluose opinią apie lenkų tautą, juo labiau, kad tokių Zbrowskių skaičius daugėja.

Tarptautinio Biuro posėdis.

Š. m. birželio mėn. 10 d. Augsburgėje įvyko Tarpt. Biuro posėdis, kuriame dalyvavo 9 tautybių atstovai. Apsvarstius esamą būklę, buvo nutarta įteikti IRO ir Tarpyvriaus. Komitetui memorandumą, kuriame nušviečiama: kas yra Tarpt. Biuras, atstovaujantis 700.000 tremtinių, ir ko jis pageidauja. Prašoma, kad tremtinių administracijoje nebebūtų senųjų UNRRA tarnautojų, nes praktika parodė jų labai artimą ryšį su Rytai. Visa administracija turėtų būti pačių tremtinių, nes jų tarpe yra pakankamai žmonių su reikalingomis kvalifikacijomis. Be to, tvarkant tremtinių likimą, turėtų būti išklausyti ir jų pačių atstovai.

Gavus patalpas, Muenchene atidaromas Tarpt. Biuro spaudos klubas, o taip pat ir jo filialai. Prie DP Press savaitraščio bus leidžiamas Tarpt. Biuro anglų kalba biuletenis, kurį redaguos vienas latvių žurnalistas. Yra gauta žinia, kad USFET spaudos skyrius pasiuntė Kontrolės Komisijai Berlyne raštą dėl oficialaus DP spaudos organizacijos pripažinimo.

MALONIEMS MŪSŲ SKAITYTOJAMS IR PLATINTOJAMS

Pranešame, kad atėityje laikraštį siuntinėsim tik iš anksto užsimokėjusiems. Kreditan laikraščio nuo liepos mėn. 1 d. nesuimtūnėsim.

Platintojai, gaunantieji laikraštį kreditan, prašome atsiskaityti mūsų nustatytomis sąlygomis.

„Minties“ Administracija

Lietuvių Skautų Sąjungos Vadų ir Vadovių Suvažiavimas.

LSS Tarybos Pirmąjį Lietuvių Skautų Sąjungos Vadų ir Vadovių Suvažiavimą šaukia 1947 m. liepos mėn. 6–7 d. d. Kassel — Mattenbergo lietuvių stovykloje.

Suvažiavimas prasidės VII. 6 d. 8 val.

Suvažiavime kviečiami dalyvauti: LSS Tarybos, Garbės Teismo, Kontrolės Komisijos, Skautų Brolijos Vadijos, Skautų Seserijos Vadijos ir rajonų vadijų nariai, Brolijos Garbės Gynėjas, Seserijos Garbės Gynėja, tūntininkai — es ir tūntų vadų bei vadovių atstovai (po vieną nuo tūnto).

Atvykstantieji turi turėti ir savo maistą. Vietoje bus paruošiama rytą ir vakare kava ir pietums sriuba.

Smulkios informacijos skelbiame LSS Biuletenyje. LSS Tarybos Pirmija.

Veterinarijos gydytojai tobulinasi

Š. m. birželio 20–21 d. Hannoverio įvyko Liet. Vet. Gydytojų suvažiavimas ir pasitobulinimo kursai. Tiek kursai, tiek ir patys suvažiavimas praėjo prieš akis stovinčios emigracijos ženkle. Kaip iš Valdybos pranešimo paaiškėjo, praėjusiais metais buvo vestas gana gyvas susirašinėjimas su įvairiomis įstaigomis užsieny, tiriant profesinio darbo galimybes emigruotiniuose kraštuose. Rezultatai nėra per daug džiugina. Laukiama atsakymo iš komisijos veterinarijos reikalams prie Jungtinių Tautų Organizacijos.

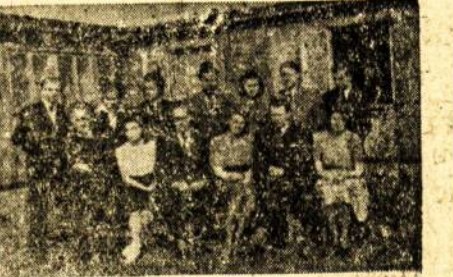
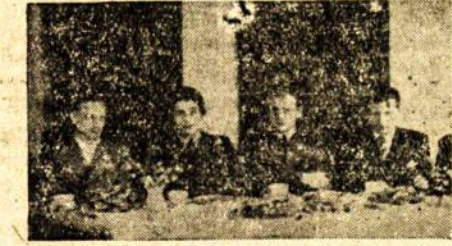
Kursai įvyko Hannoverio Aukštojoje Veterinarijos Mokykloje. Eilė paskaitų su reikšmingų operacijų demonstravimais kursantams davė progą pakartoti išrėmė primirštas žinias. Keletas paskaitų buvo taikytos į emigracinio darbo galimybes.

Su malonumu buvo išgirsta žinia, kad keturi kolegos, būtent, Bronius Leparskas, Povilas Svarcas, Jonas Zulonas ir dar vienas, yra apgynę disertacijas daktaro laipsniui gauti. Keleta kitų doktoratų tikimasi apginti artimojo ateityje. Be to, šiais metais Hannoverio Aukšt. Veter. Mokykloje 8 lietuviai yra įsigiję veter. gyd. diplomus, 8 stovi prie egzaminų užbaigimo.

Nutarta pasveikinti mūsų vadovaujančius organus ir Žemės ūkio Darbuotojų S-gą; suvažiavimas baigtas Tautos Himnu. G.

Mus aplankė vokiečių vyskupas

Regensburgo vyskupas dr. Buchbergeris lanko Weideno miesto katalikus š. m. birželio 18 d. aukštasis ganytojas atvyko aplankyti ir Hammerwego lietuvių parapijos. Aukštąjį svečių lietuvių sutiko labai gražiai, išpuodingai, su gelėmis. Savo pamoksle vyskupas pasidžiaugė, kad į Weideno kataliką bendruomenę įeina ir lietuvių tremtinių parapija. Jis pasakė, kad mus pilnai suprantą ir todėl išreiškia gilią užuojautą dėl mūsų skaudaus likimo ir tėvynės tragedijos. „Aš meldžiuos už kataliką Lietuvą, — Marijos šalį. Aš karštai prašysiu Aukščiausiojo, kad jis jums leistų sugrįžti ir pasiilgtą ir numylėtą tėvynę.“ Visiems sukalpus, vyskupas susijaudinęs suteikė apaštališkąjį palaiminimą. Po to, jis

MAIRONIO VARDŲ GIMNAZIJA WATENSTADTE VAIZDUOSE

mintis

„The Thought“ Lithuanian Newspaper
Licensed by Military Government * Editor — in — Chief and licensee: J. Vasaitis
*Printed by Druckerei u. Verlagsgenossenschaft e.G.m.b.H., Memmingen.

Vyr. Redaktorius — leidėjas J. Vasaitis.
Redaktorius Henr. Zemešis ir Vl. Balsys.
Karo valdžios leista * Laikraštis išleina antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais * Prenumerata mėn. RM. 10.—, atskiras Nr. 0,80 RM * Ein saskaita: Volksbank Memmingen e.G.m.b.H. Nr. 9149 ir Postcheckkonto München 14210.

Adresas: „Mintis“, (13b) Memmingen, Schranneplatz 6. Laiškas: Memmingen, Postfach 110

Redakcija nesunaudojusi rankraščių nesaugo. * Honoraras mokamas tik nuolatiniams bendradarbiams iš anksto susitarus * Priimami skelbimai, tik iš anksto už juos apmokėjus. * Skelbimai iki 10 petito eilučių RM. 20.— toliau už kiekvieną eilutę po RM. 1,50. * Redakcija ir administracijos kalbos valandos kasdien išskyrus šventadienius, 9–12 val. ir 14–17 val. * Red. ir administracijos telef. Nr. 2677.